

PEDRO PABLO HUSÓN DE LAPAZARÁN I ELS INICIS DEL PERIODISME CULTURAL I CIENTÍFIC

JAUME GUILLAMET I LLOVERAS

L'objecte d'aquesta comunicació és subratllar un aspecte poc conegut de l'obra periodística del fundador del *Diario de Barcelona*, Pedro Pablo Husón de Lapazarán,⁷ a partir de les dades obtingudes en el curs de la recerca titulada *Els orígens de la premsa a Catalunya. De la Gazeta al Diario de Barcelona. 1641-1808*, per la qual he estat distingit amb el Premi Joan Givanel i Mas de l'Institut d'Estudis Catalans de 1998.

Husón és conegut principalment com a primer editor del *Diario de Barcelona*, entre 1792 i 1810, data en què li fou incautat per part de les autoritats franceses d'ocupació. Un any abans, el maig de 1809, l'impressor Antoni Brusi i Mirabent havia obtingut també de la Junta Superior del Principat de Catalunya la concessió del privilegi per a l'edició del *Diario*, un cop acabés l'ocupació francesa, havent acusat prèviament Husón de col·laboracionisme.

L'estudi del *Diario* durant els 18 anys que fou editat pel seu fundador ha permès establir el coneixement precís dels seus continguts, de la influència que va assolir en la societat barcelonina de finals del segle XVIII i inici del XIX i de l'aportació personal d'Husón en les primeres passes del periodisme català.

Com altres periòdics apareguts a Espanya durant l'antic règim, el *Diario de Barcelona* no podia publicar notícies polítiques ni militars, que quedaven reservades a la *Gazeta de Madrid*, periòdic oficial i únic autoritzat per aquesta finalitat. En la línia establerta per Francisco Mariano de Nipho en el *Diario Noticioso, Erudito y Comercial, Público y Económico*, el 1758, i els seus continuadors en el *Diario de Madrid*, imitada sense èxit i

7. S'han localitzat diverses grafies del nom del primer editor del *Diario de Barcelona* (ÁLVAREZ CALVO, Joaquín: *Diario de Barcelona. Su fundación e historia. 1792-1938*. Barcelona, 1940, pàgs. 12-14; i MOLIST POL, Esteban: *El Diario de Barcelona. 1792-1963. Su historia, sus hombres y su proyección pública*. Editora Nacional, 1964, pàg. 7n), però aquí utilitzem la que cal donar per bona, ja que és la que ell mateix posa com a signatura de text al diari (núms. 238-242; 1792).

per dues vegades a Barcelona per Pedro Angel de Tarazona, els anys 1761 i 1772, amb el **Diario Curioso, Histórico, Erudito y Comercial, Público y Económico**, el **Diario** d'Husón té dues parts:

— una primera part d'articles culturals i religiosos dedicats a la «general instrucción», entre els que destaquen els de tema literari i científic;

— una segona part d'avisos oficials i econòmics i anuncis particulars, dedicats a la «común utilidad».

En el prospecte previ a la seva aparició, l'editor presentava el diari com «una obra, que tratando por su objeto todo género de asuntos y hallándose por su pequeño coste en las manos de toda clase de personas, coopera más que otra alguna a la general instrucción y a la común utilidad» i explicava que «por este medio se esparcen noticias provechosas sobre todas las Artes y Ciencias; se destierran varios abusos; se destruyen las preocupaciones autorizadas desde largo tiempo por un vulgo ciego e ignorante; y se descubren secretos útiles e importantes».

A Madrid un intent d'aquesta mena, assajat per primera vegada el 1758 per Francisco Mariano de Nipho no havia reeixit fins al tercer intent. Evocant tàcitament els dos intents de Tarazona, trenta i vint anys abans, Husón confiava que també ara fos el moment adequat a Barcelona: «Madrid ha visto dos veces nacer, y perecer casi al mismo tiempo, el Diario mismo, que después de seis años seguidos, corre ahora allí con la mayor aceptación y aplauso. Esta consideración nos hace esperar que Barcelona, recogiendo las ventajas que puede producirle nuestro trabajo, recibirá ahora con agrado lo que miró en otro tiempo con una especie de desdén. Animados de esta confianza, nos esmeraremos a hacer apreciable este trabajo, con todo lo que esta Ciudad nos presenta por sí misma. Barcelona, que alimenta en su seno tantos amantes de la literatura; Barcelona, emporio de un Comercio floreciente; Barcelona, a quien no puede negarse el conocido blasón de Madre de la Industria; Barcelona, cabeza de una Provincia pobladísima, cuyos habitantes son todos industriosos aplicados, amigos de la Patria... ¡Qué abundante cosecha nos promete para llenar nuestros proyectos! ¡Qué de capítulos curiosos, útiles, amenos e instructivos! Sí, estas esperanzas se ven favorecidas con el aprecio del público a quien deseamos complacer, y con el auxilio de las luces, que suplicamos a todos se sirvan comunicarnos, singularmente a los respetables Cuerpos de la Nación, tan distinguidos por su amor al bien de la Sociedad, no dudamos que llegaremos a los fines que nos habemos propuesto en esta empresa: **La general instrucción y la común utilidad**».

L'expansió de l'espai destinat a aquesta «común utilidad» —relativa al que avui coneixem com informació de serveis i anuncis generals— acabaria sent l'indicador més decisiu de l'èxit del **Diario de Barcelona**, abans

d'acabar el segle XVIII, i va inspirar la línia de conducta editorial d'Antoni Brusi Mirabent, en reprendre l'edició del diari l'any 1814. El propi Husón devia deixar-se portar per l'èxit confortable de la secció titulada «Noticias Particulares de Barcelona», que incloïa amb tot detall les informacions que amb més interès el públic demanava dels primers diaris, en aquesta època en què les notícies polítiques i militars encara eren privatives a quasi tots els estats europeus, llevat d'Anglaterra, de les gasetes oficials: la informació marítima, amb detall de les sortides i arribades de vaixells als principals ports d'Espanya i del port de Barcelona, amb detall de la ruta, els capitans i la càrrega; la informació dels altres ports espanyols, amb més o menys espai segons l'arribada i extensió dels correus; i la informació més pròpiament ciutadana amb apartats com «Vacantes eclesiásticas», «Libros», «Noticias sueltas», «Ventas», «Almonedas», «Pérdidas», «Hallazgos», «Alquileres», «Sirvientes», «Amas de leche», «Teatro», joc de la loteria quan n'hi hagi i altres possibles notícies.

Molt aviat, el creixement de la part utilitària farà que en algunes ocasions prescindeixi totalment de la part instructiva, com va passar per primera vegada el dia 30 gener de 1793. L'espai cada cop més irregular que ocupa la primera part, al cap dels cinc primers anys de publicació arriba al punt d'haver de considerar les pàgines dedicades a «*la general instrucción*» com a un complement del tot secundari de la dedicada a «*la común utilidad*». Això que ja és molt evident l'any 1798, es confirmarà entrant al nou segle.

Durant els primers cinc anys, no solament és important l'espai dedicat als discursos literaris en prosa i en vers, segons el llenguatge a l'ús, sinó que es fa ben visible la dedicació d'Husón a obtenir col·laboracions per aquesta part del *Diario*. Es pot observar, fins i tot, un impuls personal de la polèmica entre els col·laboradors i, més tard, la creació d'un espai de crítica literària dels propis textos publicats al diari.

La crítica literària

La confusió entre literatura i periodisme encara és molt estesa en aquest moment inicial de la premsa a Espanya i els anomenats discursos en prosa i en vers són textos d'extensió variable que es publiquen en una sola o varies edicions, segons l'extensió que els dona l'autor o l'espai disponible de l'editor. Es comencen a perfilar tot just formes i estils propis per aquests primers textos periodístics, els autors dels quals, altrament, solen signar generalment amb inicials o pseudònims, probablement coneguts de l'escàs públic de l'època. Patriotisme i religió, altrament, són camps temàtics molt pròxims a la literatura i inspiren, sobretot, les composicions poèti-

ques, amb la França revolucionària i els filòsofs de la Il·lustració com a referències crítiques permanents.

El més freqüent dels col·laboradors habituals de l'any 1793, signant «El Catalán Zeloso», es mou còmodament en les seus escrits en prosa i en vers entre els motius patriòtics, religiosos i els més estrictament literaris. El dia 7 d'octubre, en acomiadar-se dels lectors i excusar-se dels possibles errors comesos, atribuïbles a «*mis cortos años y mis pocos estudios*», afirmava que l'esperit que havia dictat els seus escrits no era altre que «*la Religión, el zelo por nuestra augusta Religión*». Des de començament de 1794, s'accentuaria l'intercanvi literari a les pàgines del **Diario de Barcelona**.

En el futur, els escrits religiosos publicats al diari, especialment els versos, no escaparan a l'acció de la crítica literària, que durant els anys 1794-96 tindrà un espai regular. Un dels casos que va moure més polèmica serà la primavera de 1795, a propòsit de les octaves del «Real Armónico Canto» dedicat a l'entrada de Fra Pere Nolasc com a bisbe de Solsona. La crítica feta per Blas Bueno (78; 1795)⁸ serà contestada en vers per F.P.V. y V. (91; 1795), amb una contrarèplica titulada «Carta del Ayudante de Don Blas Bueno al buen Varón que compuso las Décimas (salva sea la parte) en defensa del Real Armónico Canto», per «El Caballero de la Z.» (106; 1795).

El diari va estrenar crític literari els dies 10 i 11 de febrer de 1794, amb la publicació d'un «Juicio crítico. Sobre la literatura del **Diario de Barcelona** perteneciente al mes de Enero de 1794» (41-42; 1794), anàlisi mensual que durant un any signarà Juan de Casasola. Sembla que no es tracta pas d'un pseudònim, tot i que expressa l'opinió d'una tertúlia, ja que sis anys més tard hi ha un altre ciutadà d'aquest cognom, Francisco Xavier de Casasola, que demana a les pàgines del diari ajut pecuniari per a les necessitats públiques, amb la presentació d'un discurs de quatre pàgines titulat «Clamores del amor patrio a los generosos Barceloneses» (5; 1800). El crític afirma en el primer escrit no conèixer cap dels col·laboradors habituals del diari, retreu la familiaritat amb què es tracten els polemistes i comença a signar mensualment un judici independent que també és motiu de polèmica.

A mitjans de cada mes, Juan de Casasola publica el seu judici crític sobre els discursos publicats al **Diario** durant el mes anterior, que divideix entre els de «*Clase Prosaica*» i «*Clase Poética*» i normalment ocupen l'espai inicial de més d'un número (70-72, 111-114, 146-148, 165-167, 196-200, 228-231, 271-274, 285-287, 326-328, 356-357; 1794. 20-21; 1795). El mes de gener de 1795, Casasola s'acomiada, perquè la tertúlia s'ha dissolt i creu que, a la vista de l'excel·lent balanç literari del desembre, potser el crític ha aconseguit alguna cosa, bé que continua trobant a faltar més aporta-

8. Per simplificar les cites i facilitar l'accés a la col·lecció, donat que la numeració és per anys, les referències a exemplars del **Diario** estaran formades pel número i l'any.

cions sobre matèries com química, botànica, medicina, física experimental, nàutica i història.

Només dos dies més tard, hi ha una carta del Dr. Francisco Salvá demanant la continuïtat de la crítica, «*porque soy de los muchos que presumen que sin esto el Diario volverá a llenarse de impertinencias y fruslerías*» i, fent cas del comentari anterior, envia una nota sobre medicina (23-24; 1795). Altres cartes insisteixen a elogiar la feina de Casasola, entre les quals una de Blas Bueno, que després de mostrar-se d'acord amb «*el laborioso y útil Médico Sr. Dr. Salvá*», s'ofereix a substituir modestament el judici crític amb unes reflexions també mensuals (33, 1795).

El nou crític s'estrena els dia 23 de febrer de 1795 amb unes «Reflexiones. Sobre la Literatura del **Diario de Barcelona**, perteneciente al mes de Enero de este presente año» (54-57; 1795), precedides d'una carta a l'Editor on diu que les escriurà amb la col·laboració d'un amic i que «*la más severa imparcialidad*» guiarà, «*como es debido, nuestra pluma*». Blas Bueno publicarà aquests comentaris mensuals durant un any i mig (74-77, 112-118, 145-147, 176, 203-205, 235, 270-271, 300, 321 i 354; 1795. 28, 46-47, 73-74, 101-102, 144-146, 177, 208-209, 242-245 i 253; 1796) i a finals del segon estiu anunciarà també la seva renúncia (255, 1796). Durant aquest any es manté, encara, un alt nivell de col·laboració literària, però desapareix l'espai de crítica i l'any següent també decreixerà la recepció i publicació d'escrits i discursos de lectors i subscriptors.

Entre juliol de 1793 i març de 1797, es publiquen algun versos en català i, comptant-ne alguns de posteriors, sumen un total de 32. Són «letrillas» i dècimes de tipus costumista, signades amb inicials. Les dues primeres són sobre la guerra amb França (187, 190: 1793) i una tercera del mateix any és de tema amorós (322:1793). El maig següent es publica un «Anagrama» de motiu literari (142; 1794). De 1795, les dues primeres signades, per S.A.L.A. glossen les dites «Qui dia passa, any empeny» i «Qui no vulgui pols que no vagi a l'era», respectivament (215 i 301; 1795) i mereixen comentaris favorable de Blas Bueno en les seves reflexions crítiques i d'un lector que es presenta com el Doctor D.M. de M. (335; 1795), que anima a publicar-ne més. Aquest any es publiquen cinc versos en català, el 1796 se'n publiquen quinze i el 1797 quatre. Fins 1798, 1802 i 1808 no hi haurà tres ocasions més, aïllades, en què es publiquin composició poètiques en llengua catalana, però les corresponents al període 1795-1797 obtenen un cert ressò.

Les dècimes signades amb el seudònim Lluch Cap cigrany, que demana orientació sobre normes d'ortografia catalana, donen peu a una polèmica lingüística, en la qual podem pensar que participa el principal gramàtic de l'època, Joan Pau Ballot. Tot i que l'ús freqüent d'inicials i seudònims fa

diffícil la identificació dels autors, sembla evident que el signant Taboll que contesta «*Al Señor Niño*» (250-252; 1796) dient-li que no sap de gramàtica, el Mosén Botall que replica la resposta de l'anterior (263-264, 269-270; 1796) i l'Anton lo Blat que s'afegeix (292-310; 1796) en aquesta polèmica, escrita sempre en castellà, poden ser pseudònims de Ballot.

També els versos sobre els balls de les bruixes del Canigó (188-189; 1796), són objecte de comentari: en una «*Disertacion histórico-crítica. Sobre la decantada Fabula de las Brujas del Canigó*», sense signar (210-213; 1796) i en les reflexions corresponents de Blas Bueno que considera que «*esta pieza es tan brillante y enérgica que no necesita elogio*» (244; 1796). Del cant èpic sobre «*La persecució dels porcs*» publicat dotze anys més tard, al llarg de set números (53-59; 1808) Joan Mañé i Flaquer en destacaria la «*versificación fácil y correcta, circunstancias bastante raras en aquellos tiempos*» i que «*sin ser una obra notable revela en su autor no vulgar ingenio*». L'autor hauria estat Francisco Muns «*persona versada en estudios clásicos y de poco común instrucción, adicta a este Diario hasta su muerte*».⁹

El reconeixement de la qualitat literària de la llengua catalana seria probablement l'objectiu d'aquests col·laboradors que romanen en un anonimat que és bastant propi dels primers periòdics. Si com ha escrit Alexandre Galí, malgrat les limitacions de la realitat i la política del moment «*i malgrat encara l'estretor i la pobresa espiritual de la ciutat, el senyor Husón va ésser tan hàbil que, sense esparverar ningú, de cop i volta va polaritzar cap al diari el ressò de tot el que hi pogués haver a Barcelona d'inquietuds recòndites*»,¹⁰ l'esperit del moment en relació a la llengua catalana podria quedar expressat en dos comentaris a propòsit de dos llibres. El primer, a propòsit de la subscripció a un «*Diccionario Catalán Castellano Latino*», recomanat «*para que los Catalanos puedan aprender con perfección el Idioma Castellano, tan extendido, tan ameno y tan floreciente, como indispensable para las públicas funciones y escritos, en virtud de reales Ordenes*» (310; 1800). El segon, a propòsit de la notícia de la traducció al català dels Set Salms Penitencials: «*Los versos son a imitación de los del Fénix de los poetas catalanes, el célebre Vallfogona. Los que sin razón desprecian la lengua catalana, porque habiéndose reunido la Corona de Aragón con la de Castilla, ya no está en uso en una parte de estos Reinos, verán que, como otra cualquiera, tiene esta lengua mucha energía y que su versificación es susceptible de una armonía que otras no tienen y no pueden tener, por no poder siempre hacerse en ellas versos masculinos y femeninos*» (54; 1807).

9. MAÑÉ Y FLAQUER, J.: *El Diario de Barcelona. Apuntes históricos*. XVIII capítols. *Diario de Barcelona*, 16 d'octubre de 1892-12 de març de 1893 cap. III.

10. GALÍ, Alexandre: *Rafel d'Amat i de Cortada, baró de Maldà. L'escriptor, l'ambient*. Aedos, 1953. Pàgs. 189-197.

A primers de gener de 1798, El Observador envia set dècimes en castellà, acompanyant aquesta pregunta: «¿*Qué se han hecho, señor Editor, las famosas producciones poéticas con que Ud. nos divertía?*» (8, 1798). Des de l'any anterior, de l'anàlisi de la col·lecció del **Diario de Barcelona** es dedueix un canvi d'època molt perceptible. Disminueixen la intensitat i la polèmica de les col·laboracions literàries i el diari es queda definitivament sense la crítica regular de les pròpies produccions. Augmenten, en canvi, les ocasions en què el diari té vuit pàgines i no tan sols quatre, dedicades sobretot a les informacions d'utilitat i, fins i tot, publica alguns suplementes d'anuncis particulars.

Informació científica

En el context d'aquesta primera premsa, on es plantegen les bases del que més tard es coneixerà com el periodisme especialitzat i de serveis, la tasca d'animació cultural que duu a terme Husón s'extén també al camp científic. També és molt visible la seva mà en l'estímul de diversos textos d'informació científica. Són freqüents les col·laboracions de metges, artesans, industrials i altres persones qualificades que donen compte de recerques i anàlisis empíriques sobre qüestions rellevants de l'època com la salubritat de les aigües de les fonts, l'observació de fenòmens meteorològics o noves formes de cirurgia o de guariment de les ferides de guerra, així com l'aplicació de noves tècniques de fabricació o manipulació de productes en la naixent indústria catalana.

Des del començament, Husón dona importància a la informació de novetats tècniques i de noves aplicacions industrials, per mitjà de textos trets d'enciclopèdies, tractats de diverses matèries i notícies obtingudes d'altres publicacions espanyoles i estrangeres, però també pels discursos, cartes o explicacions facilitades per lectors i subscriptors, principalment metges, artesans i fabricants que, a diferència dels col·laboradors literaris, s'identifiquen molt sovint amb nom i cognoms o pseudònims relatius a la seva condició. En diferents moments es publiquen informacions sobre les anàlisis de les aigües minerals de Montcada (4; 1792), Sant Hilari Sacalm (6; 1792), Besalú (176, 178, 179, 223 i 224; 1799. 221, 223; 1800) i Tortosa (159; 1801), a càrrec de metges i apotecaris. En altres es tracta de malalties del bestiar (73-75; 1801 i altres) o sobre les noves modalitats de venatges entre cirurgians (179-180, 213-216, 246-248; 1797), per posar només alguns exemples.

L'Editor mateix enceta temes d'interès —«*Carta del Editor del Diario al Señor D.J.C.G.*», (309; 1794)—, com la necessitat de trobar un substitut de la sal de Saturn, davant els problemes que la seva escassetat origina per a la fabricació del vinagre. Durant els dos anys següents hi haurà algunes

cartes sobre aquest tema (108-109, 124-125; 1795. 157; 1796), una de les quals a càrrec d'un fabricant d'indianes a propòsit del seu ús en la composició dels colors de tenyit (194-195; 1796).

En un terreny més propi de la instrucció i divulgació científica, el diari acull explicacions sobre fenòmens físics i meteorològics. Si en el número 16 del primer any del **Diario** hi hagué la notícia d'una aurora boreal contemplada a Barcelona tres dies abans, dos anys més tard publica un quadre d'una pàgina amb el «*Cálculo exacto del eclipse parcial y visible de luna que acontecerá en la noche de este día martes tres de febrero, computado para la longitud y latitud de esta ciudad, por el señor Salanova*» (34; 1795). Ja entrat el segle XIX, hi ha l'explicació prèvia de tres eclipsis de sol amb dibuixos informatius de les característiques del fenomen (221; 1803. 38; 1804. 332; 1807), que a més de ser les primeres il·lustracions d'aquestes característiques, són també les primeres imatges informatives publicades a la premsa catalana.

En aquest mateix interès per la novetat, Husón va saludar l'estada a Barcelona, per motius de salut, de Mr. Blanchard, «*uno de los primeros Aeronautas del Orbe*», recordant que 22 anys abans havia iniciat les seves ascensions en globus aerostàtics i ja n'havia fet 59 (283; 1807). A aquestes paraules i al desig que la senyora Blanchard pogués fer a Barcelona una ascensió com la tercera de les seves que acabava de fer amb molt èxit a Tolosa, l'aeronauta contestava agraït, uns dies més tard, que si la salut li ho permetia potser ell mateix podria fer a Barcelona la seva ascensió número 60 (294; 1807). El diari, però, no tornà a parlar-ne.

El més rellevant en el camp científic és la col·laboració continuada, encara que irregular, del metge Francesc Salvá Campillo, que efectua a petició de l'editor del **Diario** diverses medicions i explicacions sobre les temperatures anuals de la ciutat de Barcelona, entre altres. El relleu i la deferència amb què és tractat, fant potser de Salvá el col·laborador més destacat del **Diario de Barcelona** durant tota l'època Husón. Des de la publicació d'un extracte d'una memòria seva durant el segon any de publicació del diari (54-55; 1794) fins a una nota «*Sobre el calor del mes de Julio pasado*» signada amb les inicials F.S. tretze anys més tard (236; 1807), el doctor Francisco Salvá, com se'l sol presentar, serà col·laborador del diari al llarg de molts anys, afegint-se al comentari de fets o temes d'actualitat com l'acabat de citar i els comentaris a una epidèmia de febres pútrides (116-118; 1794) o complint encàrrecs específics de l'Editor del diari com la publicació mensual d'una taula sobre l'«*Estado de las variaciones del termómetro observadas en Barcelona desde el año 1780 hasta 1795*», que es publica mensualment (73, 127, 148, 188, 240, 255, 318, 344; 1795), sortint al pas dels dubtes sorgits en alguns mitjans barcelonins sobre l'evolució de la temperatura. L'any 1800, el diari es va fer ampli ressò «*del canal en seco idea*

do por el Dr. Don Francisco Salvá» i dels segons i últims experiments en el mateix (248, 262, 280; 1800) com a primer tema de les «Noticias Particulares de Barcelona», que prenen així també un cert caràcter de secció informativa. Sobre aquest tema es va publicar, a més, una «Carta del Dr. Don Francisco Sampons al Dr. Don Francisco Salvá, sobre el canal en seco» (266; 1800) i una resposta d'aquest (276; 1800). En uns anuncis dels seus textos docents a la Real Academia Médico-Práctica de Barcelona de venda a la llibreria Brusi, del carrer de la Llibreteria, el doctor Salvá apareix ja anunciat com a primer catedràtic de Clínica de l'esmentada escola. (24; 1805. 35; 1807).

Editor i periodista

L'interès d'aquest moment emergent del periodisme cultural i científic en els primers anys **del Diario de Barcelona** va ser valorada, un segle més tard, per Joan Mañé i Flaquer, en els seus apunts històrics,¹¹ en destacar la crítica contra els mals crítics escrita per un col·laborador que signava com «Amigo de la verdad, G.F.C.», en un llarg discurs titulat «Sobre la verdadera Crítica, contra los Críticos del día» (127-132; 1796), queixant-se d'aquells que «con cuatro retazos de gramática mal prendidos y algunas noticias en bosquejo de la Gaceta, se creen capaces de hablar de todo (los malos críticos), de juzgar de todo, y de poder pretender que sus juicios sean irrefragables contra el crédito de un autor, que consumió sus noches, sus sudores, su salud y sus talentos, en preparar una obra que sirviera de ofrenda a la Patria y a las ciencias».

Tot i això, la figura d'Husón, doblement desposseït del **Diario** per espanyols i francesos, quedaria aviat en segon terme i gairebé hauria de ser redescoberta i reivindicada pels erudits.¹² El seu paper impulsor del primer periodisme català, que es fa evident en estudiar la col·lecció dels primers divuit anys del **Diario**, va quedar en el mateix oblit que va arribar a desdibuir la seva figura durant el segle XIX, en benefici de la família dels impressors Brusi, el nom dels quals s'ha arribat a confondre amb el del propi diari.

11. MAÑÉ FLAQUER, J. Ob. cit. Cap. II.

12. ÁLVAREZ CALVO, Joaquín: **Diario de Barcelona. Su fundación e historia. 1792-1938**. Barcelona, 1940, En el capítol introductor, l'autor relaciona una d'obres en les quals es dona equivocadament a Antoni Brusi Mirabent i no a Husón com a fundador del **Diario de Barcelona**: *Nuevo Diccionario de la Lengua Española* d'Editorial Sopena, 1929; *Enciclopedia Espasa*, tom XXI; *El Arte del Periodista* de Rafael Mainar, 1906; *Vida de Periodistas Ilustres, Anuario de la Asociación de la Prensa Diaria de Barcelona*, 1924; *Barcelona selecta*, 1908; *Retratos y semblanzas* de Modesto Fernández y González; i el número 94 de la revista *D'Ací i d'Allà* de 1929.

Husón va mostrar també algunes habilitats com a versificador i no solament amb el poema de salutació i dedicació a la ciutat de Barcelona que apareix a la primera pàgina del primer número, el dia 1 d'octubre de 1792. Hi ha almenys dues composicions més que li poden ser atribuïdes. Sense cap dubte, una primera de 1795, unes quartetes titulades «Respuesta del Editor de este **Diario** al Señor Flavio Brigantino» (256; 1795) i amb molta probabilitat una segona de 1808, ja sota domini francès, unes altres quartetes titulades «Memorial de un Pretendiente a Plaza de Compositor en el **Diario**» (300; 1808). En aquest segon cas és una sàtira, probablement destinada a fer notar les escasses qualitats d'algú que aspirava a prendre-li el lloc. En el primer cas, en l'època de màxima dedicació del **Diario** a l'anunciació de la vida literària de Barcelona, Husón aprofita l'ocasió per agrair la col·laboració dels nombrosos autors de discursos en prosa i en vers, relativitzar modestament el seu paper, ressaltar que el diari no ha de ser sinó allò que la ciutat vulgui i fer una certa autocrítica gremial, com la que contenen aquests versos:

*«Los elogios de que colma
a mi Papel, los acepta
mi gratitud, y los pasa
à quienes mas los merezcan.
Benignos varios Ingenios,
con lo que nada les cuesta,
enriquecen mi Diario,
y à este Público deleytan.
A ellos solo son debidos,
pues mi Ingenio se contenta
con escribir las Nodrizas
Robos, Pérdidas y Ventas.
¡Que no pudiera yo darles
las más expresivas muestras
de reconocido! Pero
tambien tengo ciertas quejas
¿Por que se han de desdeñar
algunos de ver mi Prensa,
perdiendo el Público en ello
gusto, instrucción, y aun paciencia?
Las tixereras que yo tengo,
para cortar las materias,
no a todos gustan: si es eso,
renunciaré a las tixereras.
Vengan Poesías, Discursos,
Obras que de ello merezcan;*

que si no fueren en folio,
saldran a la luz enteras.
Solo con que sople el viento
de esta parte, o bien de aquella
puede alterar mi Diario,
por las Naves que en él entran.
A veces duermen los hombres,
que al Público divirtieran;
y aquel que no tiene más...
ya Usted lo sabe: paciencia.
Verdad es que no está sana
del todo nuestra conciencia,
porque algunos malos partos
ha tenido nuestra Imprenta.
Pero a veces es preciso
usar de condescendencia
También suele haber empeños
para imprimir obras necias.
Hay Diario, que a un Navío
servir de lastre pudiera;
y hay tal, que no diera jugo,
aunque en prensa lo pusieran».